

RES West-Overijssel
T.a.v. M. Blind en B. Jaspers Faijer
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

Doorkiesnummer: 06 205 982 69

Datum: 12 maart 2020

Referentie: AR.2020.0275

Faxnummer:

Betreft: **Zienswijze LTO Noord op concept bod RES West Overijssel**

Geachte leden van Colleges, Dagelijks Bestuur, Raden, Algemeen Bestuur en Staten van de RES West-Overijssel,

LTO Noord vertegenwoordigt de agrarische ondernemers in de regio West Overijssel en heeft uit dien hoofde zitting genomen in de adviesgroep RES West Overijssel. We hebben de samenwerking in de adviesgroep als zeer constructief ervaren. We complimenteren de vele betrokken partijen en medewerkers die maandenlang intensief hebben gewerkt aan de totstandkoming van het einddocument.

Voor een groot deel is er in de adviesgroep een gedeeld en positief beeld op de concept RES. Als LTO Noord staan wij echter niet achter de samenstelling van het bod waar het zonnevelden op landbouwgrond betreft. Landelijk is breed inzicht dat opwek uit zon op restgronden of in combinatie met andere bestemmingen plaats moet vinden. Daar is de zonneladder voor ontwikkeld. Wij zien ook dat de huidige situatie veel belemmeringen kent op no-regret opties. We zien dat de overheid de sleutels in handen heeft om die belemmeringen weg te nemen. Nu al neerleggen bij beperkte realisatiemogelijkheden op no-regret locaties komt neer op het opgeven van ambitie. Wij hechten er daarom belang aan om bij de concept RES een dringende oproep aan de overheid te doen op dit punt.

Waar het no-regret opties in landelijk gebied betreft staan wij als LTO Noord klaar om de schop ter hand te nemen bij het slechten van drempels rond deelnamegraad en systeemintegratie in het boerenbedrijf. Ook dragen we graag bij aan goed overleg over beleid met focus op de gedeelde ambities.

Naast bovenstaande willen we een forse kanttekening zetten bij de gevolgen van zonnevelden op landbouwgrond voor de bodembiodiversiteit. Natuuronderzoeken en natuurbeleving kennen een fixatie op de zichtbare wereld op maaiveld niveau. Als landbouw zijn we ons steeds meer bewust van het enorme belang van de bodemecologie. Per hectare bedraagt het opgetelde gewicht van alle bodemleven maar liefst ruim 24.000 Kg (*) Dat gehele ecosysteem wordt gevoed vanuit de fotosynthese van de planten op maaiveldniveau. Direct via de wortels (suikers, organische zuren, aminozuren, maar ook antibiotica) of indirect via opbouw van organische stof (wortel- en gewasresten). Dat dit ondergrondse leven minder goed met het blote oog waarneembaar is maakt het niet minder belangrijk en maakt niet dat de gevolgen van een voorgenomen ontwikkeling niet onderzocht hoeven te worden.

Het ontnemen van zonlicht aan de begroeiing, in de mate waarin dat bij zonnevelden speelt, heeft forse gevolgen voor die bodemecologie. Er zal best wel wat zichtbare begroeiing ontstaan maar niet in de intensieve mate waarin dat het geval is op duurzaam beheerde landbouwgrond.

Wij zijn van mening dat een dergelijk effect zo voor de hand liggend is, en zulke verstrekkende gevolgen heeft, dat er eerst grondig onderzoek moet plaats vinden en mogelijk mitigerende maatregelen uitgewerkt moeten worden.

Met vriendelijke groet,

LTO Noord Regio Oost
Klaas de Lange

* Om een indruk te geven van de flora en fauna die over het hoofd gezien wordt hier een opgave van bodemleven in vruchtbare grond (Stockli 1950):

Per hectare zijn aanwezig: Bacteriën en actinomyceten 10.080 kg, Schimmels 10.000 kg, Protozoën 379 Kg, Nematoden (aaltjes) 50 Kg, Springstaarten 6.5 Kg, Mijten 4,4 Kg, Enchytraeen 15 Kg, Duizendpoten, insecten, spinnen 67 Kg, Regenwormen 4.000 Kg en mollen 1 Kg